Ao. 1820.] [*No.* 37.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, *den 9den* SEPTEMBER, 1820.

BENOEMINGEN.

Genie.

Tot 2de luitenant, de kadet ingenieur *C. A. C. von Welzogen.*

Bataillon infanterie no. 25.

Tot 2de luitenant kwartier-meester, de ſergeant majoor *J. J. Luther.*

Voorts is uit Z. M. dienst gedemitteerd de 2de luitenant kwartier meester van het bataillon infanterie no. 25, *Buchler.*

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 1—*ſchoener Samha, Mochamat Bin Vagie, van Griſſee den 24ſten Auguſtus.*

— 2—*ſchip Johanna Frederika, P. de Haan, van Sourabaija den 27ſten Auguſtus.—ſchoener Fathalkair, D. McLennan, van dito den 28ſten dito.—ſchoener De Jonge Fredrik, F. Peffstorf, van Tagal den 25ſten dito.—Eng. ſchip Lady Sophia, W. Wise, van Sourabaija den 28ſten dito, paſſagiers, de heeren Plasſen, Boze, en Robinet.*

— 4—*ſchoener Haphien, Tjieng Sinko, van Indramaijoe den 3den Auguſtus.*

— 5—*Amerik. ſchip United States, W. Hutchins, van Baltimore den 30 April, paſſagier, de heer G. R. Deimerte.—ſchip Christina Bernardina, H. F. Zeijlſtra, van Amſterdam en Kaap de Goede Hoop den 11den Maart, paſſagiers, de heeren J. G. Coorengel en zoon, F. Booſſ, J. A. Borger, B. J. A. W. Britman, J. K. Dipping, A. Santink, B. J. Joſeph, Requet, vrouw en 2 kinderen, J. J. Advinga, E. Hofmeijer, geboren Ligthart.*

— 6—*brik De Vriendſchap, J. Jacks, van Sourabaija den 23 Auguſtus, met Z. M. troepen, 8 bannelingen en een vrouw, paſſagiers, de heeren Tſſeldijk, F. Dijceij, Poel, Machten.—ſchip Pataholcair, Said Abdul Ragman bin Aloeij Segaff, van Griſſee, Samarang en Cheribon den 2 dito.*

— 7—*Amerik. ſchip Liverpool Packet, Abel Coffin, van Boston den 3 Junij, paſſagier, F. Wild.—dito ſchip Thomas Wilſon, F. Shillaben, van Baltimore den 26 April, paſſagiers, de heer en Mrs Shillaber en 2 kinderen.—ſchip Race Horſe, G. Ingram, van Anjer den 2 September, paſſagiers, de heeren P. Macdonald en Burgess.*

Vertrokken.

Sept. 3—*brik De Hoop, A. de Bruijn, naar Malacca.—brik Soendie, Lim Stanting, naar Rembang.—brik Aglaija, E. Joſeph, naar Indramaijo.—goerab Semoet, Eende, naar Tagal.—brik Bianhong, Tan Pauen, naar Cheribon.—brik Boeang Beſie, B. Paijer, naar Sourabaija, paſſagier, de heer P. Cornelis.*

— 4—*Z. M. kanonneer-boot no. 11, 2de luit. F. Dahl, naar Maraksbaij. ſchip Hero, H. Poppen, naar Antwerpen.—Engs. ſchip Unity, J. Turner, naar Manilla,—dito ſchip David Shaw, J. Jordain, naar Sourabaija, met Z. M. troepen.*

— 5—*ſchip Vrouw Maria, H. Wemmhoff, naar Rotterdam, paſſagiers, de heeren J. H. A. Stael van Holſtein en vrouw, J. Marſchal, E. H. Vitringa, A. A. Gooſſens, A. van de Poel, en 4 gepasporteerde militairen.—ſchip Mercurij, N. L. Jordan, naar Banka, met Z. M. troepen.—ſchip Mastora, Said Alout Habaſſie, naar Banka. brik Helena, J. Vos, naar Samarang, paſſagiers, de heer Liebergeld, mej. de Witte.—brik Hapſing, Tjoa Tiauw, naar Rembang.—ſchoener De Jonge Fredrik, F. Peſſtorf, naar Tagal.*

— 7—*Engs. ſchip Ladij Sophia, W. Wiſe, naar Mauritius, paſſagiers, de heeren Plaiſen, Boze, en Robinet.—Amerik. brik Brazillian, J. Deale, naar Sourabaija.*

— 8—*ſchoener Swalue, P. Pieters, naar Cheribon.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. ſchip Tromp; ſchoener Johanna; kanonneer-boot No. 2; ſchepen Baronneſſe van der Capellen, Johanna, Delphina, Betzij & Caroline, Christina Bernardina, Habſoen, Pataholcair, Johanna Frederika, Race Horſe; brikken De Jonge Jacobus, Experiment, De Vriendſchap, Goanhing, Gollek, Samarang, Tikſing, Adventure, Habgang, Jupiter, Fannij, Mahabeth, Jacoba Alletta, Indramaijoe, De Hendrik, Jacoba Ambroſina; ſchoeners Vongſien, Duckling, Fathalkair, Haphien, Samha; ſala ſala Martha.—Eng. ſchepen Mary, Jane, William Neilſon, Maryanne, Jeſſy, Britania.—Franſche ſchip L'Esperance.—Amerik. ſchepen Carolina, Clay, United States, Liverpool Packet, Thomas Wilſon.—Chineeſche jonk Inhap.

SAMARANG.

Aangekomen.

Augs. 27—*brik De Vrindſchap, J. Jacks, van Sourabaija, met Z. M. Troepen.*

— 28—*ſchoener Salomena, H. Schultz, van Batavia.—brik De Goede Voornemens, C. Albregt, van do. paſſag. de heer P. F. Seena.—dito Frederik, H. Bear, van do. paſſag. de heer McLinen.*

— 29—*brik Francina, F. Parma, van Sourabaija, met Z. M. Troepen, paſſagiers de heer J. Knops, vrouw en kind, de heer Hallwacks, mevrouwe Vermeulen, en de heer Parma.—Arabiſche ſchip Magbar, Sech Oomar Bin Abdulla Bin Boegies, van Banda.*

— 30—*Z. M. ſchoener no. 16, M. Godzen, van Japara.—ſchoener Drake, M. A. Maijne, van Batavia, paſſag. de heer S. Gilbert.*

— 31—*brik Johanna, G. Martherus, van Batavia.*

Vertrokken.

Augs. 26—*ſchip Hunter, W. Hodges, paſſag. Mevrouw Storer, en 2 kinderen.*

— 27—*Z. M. ſchoener no. 16, M. Godzen, naar Japara.*

— 30—*Chineſche ſchoener De Jonge Nicolaas, Tan Tiankung, naar Paccalongan, Tagal en Batavia.—ſchip Celia, C. Brodie, naar Sourabaija.—brik Geertruida, R. Vos, naar Paccalongan, Tagal en Batavia.*

— 31—*ſchoener Salomena, H. Schultz, naar Sourabaija.—brik Anna, P. Bol, naar Sourabaija, paſſag. juffrouw Cramer, 2 Europiſche en 4 Inlandſche onder officieren.—brik De Vriendſchap, J. Jacks, naar Batavia, met Z. M. Troepen, paſſagiers de heeren van Tſſeldijk, G. Goll, en Batchilder.*

Sept. 1—*brik Latoe Latoe, B. Altiaga, naar Cheribon.*

— 2—*Arabiſche ſchip Fattalrachman, Said Aloeij Giesri, naar Tagal, Cheribon, Indramaijoe en Sambas, paſſag. de Pangerang Tommongong van Sambas.*

Schepen liggende ter reede.

ſchepen Pekin, Marij; brikken Johanna Maria, Maxima, Elizabeth, Pieternella; ſchoener Eliza.—Eng. ſchip Claudine.—Amerik. brik Bramin.—Arab. brikken Joſeph, Marſoek; chaloup Cheribon.—Maleiſche brik De Goede Hoop.—Chineeſche brikken Tjoangien, Ingſoen.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Augs. 27—*brik Conſtantia, R. Pearſe, van Batavia den 10 Augs.*

— 30—*ſchoener La Modeste, C. Malon, van Batavia den 17 Augs.*

— 31—*ſchoener Molucko, F. Piroij, van Batavia den 19 Augs.*

Sept. 1—*brik Lasſum, Qua Theklj, van Amboina, den 17 Augs. paſſag. 2 Chineeſen.*

— 2—*ſchip Vreede & Rust, J. F. Pieterſe, van Batavia, den 10 Augs.—ſchip Jadul Karim, Said Hoemar, van Griſſee, den 2 Sept.*

Vertrokken.

Augs. 27—*ſchip Johanna Frederika, P. de Haan, naar Batavia.*

— 28—*Engs. ſchip Lady Sophia, W. Wise, naar Isle de France en Kaap de Goede Hoop, paſſag. de heeren Plaſſin, F. Robinet, P. Boze.—ſchoener Fatalkair, D. Mc.Lennan, naar Batavia.*

— 30—*brik Constantia, R. Pearſe, naar Paſſourouang en Sumanap.—dito Boboſalm, Abdulla Bin Bargaba, naar Malacca, paſſag. 5. Chineeſen.*

— 31—*ſchip Experiment, J. T. de Roija, naar Banka, met 30 Inl. matrooſen.*

Sept. 2—*brik Kiemſoempo, N. T. Reano, naar Banka.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet Eendragt; ſchoener Schildpad; ſchepen Eclips, Arinus Marinus, Zelma, Roſalie, Emile, Vreede & Rust, Jadul Karim; brikken Amazon, Willem Johan, Laidie Pontianak, Boeroong, Floris, Maria, Lasſum; ſchoeners Roſe, Santſa, Joh. Eliſabeth, La Modeste, Molucko; kotters Gemboljoijo, De Goede Hoop.—Engs. ſchepen Stentor, Minerva, Union; brikken Alert, Clementine.—Amerik. ſchepen Malabar, Restitution.

AFRIKA.

KAAPSTAD, *den 6 Mei* 1820.

Op den 29 April ll. verliet Z. E. Sir *R. Donkin* de Kaapstad, om na de grenzen te vertrekken, en wierd bij 't passeren van 't Kasteel met 15 schoten begroet.

den 24 Junij.

Op Maandag den 5 Junij, kwam Zijne Excellentie Sir *Rufane Donkin* te Algoa-Baay aan, alwaar zich omtrent 800 volkplanters bevonden, die zich gereed maakten naar hunne onderscheidene wo.ingen te vertrekken, zij waren volmaakt wel en opgeruimd.

Het is ten hoogste voldoende voor ons in staat gesteld te zijn, van te kunnen zeggen, dat hoe meer wij met de Algoa-Baay bekend worden, des te gunstiger onze gevoelens daaromtrent zijn, er is geen een ongeluk gebeurd met het landen van de vele honderden, wij mogen wel zeggen duizenden van personen van allen ouderdom mans 200 wel als vrouwen, die aldaar aangekomen zijn.

Den volgenden dag, den 6 Junij, na dat onderscheidene schikkingen met de volkplanters door Sir *Rufane Donkin*, gemaakt waren werd de eerste steen door hem gelegd, van een huis, hetwelk nu gebouwd word door kapt. *Moresby*, Commanderende Z. M. schip MENAI, en daaronder wierd een metale plaat geplaatst, met deze inscriptie:—

„ *MARKHAM HUIS,*
Fondament gelegd,
DEN 6 JUNY 1820."

Waarna Zijne Excellentie naar Uitenhage terug keerde, na vooraf bevelen gegeven te hebben dat de stad die aan het einde van Algoa-Baai opgerigt wordt, genoemd zal worden „ *Port Elizabeth.*"

Zijne Excellentie wierd bij zijne aankomst te *Port Elizabeth*, begroet met een Saluit van Z. M. schip MENAI en *La Belle Alliance*, agents schip.

EXTRACT uit een Brief van Beaufort, gedateerd den 4 Meij 1820.

„ De tweede Beaufort Kermis is even zoo gelukkig afgelopen als de eerste.

„ De Bastaard Griequas en Korannas, onder de Opperhoofden *Kock* en *Barnd* en de Bootchoanas of Briequas onder de Opperhoofden *Chaka* en *Matlanka*, alle te zamen een getal van 200 uitmakende, kwamen op den 23 jl. alhier aan, met zich voerende 27 wagens, geladen met Olifants Tanden, Zout, allerhande soorten Vellen, Tarwe, Honing, en onderscheidene Rariteiten, voor zich uitdrijvende meer dan 700 osfen.

„ Op den 23 maakte men een aanvang met de Kermis die tot den 2 dezer voortduurde, wanneer alles opgebroken wierd, en de Koloniale Handelaars en die der Binnenlanden zich van elkanderen afscheiden, ten hoogsten voldaan over de onderlinge regtvaardige handelingen, en het vertrouwen, welke al dien tijd geheerscht hadden; waarvan, als ook van het regelmatige vreedzaam gedrag van allen, ik een ooggetuige was, en zeer verblijd ben, het ondubbelzinnigst getuigenis daarvan te kunnen geven. Het was bijzonder opvallend van de zijde der Vreemdelingen, ofschoon zij in eene groote maat als Wilden aangemerkt kunnen worden, te zien, hoe zij nochtans met de Kolonis ten wedijverden, in het onderhouden van orde en tucht.

„ De Briecquas Opperhoofden waren verrukt over het onthaal dat zij genoten, dankten ons in den naam van hunnen Koning *Mateebee*, die, zij zeiden, hun gezonden had tet einde de handelingen in ooggenschijn te nemen, daar hij het voornemen heeft, in persoon, de naastvolgende Kermis bij te wonen, met onderscheidenen van zijn Volk, die overvloed van Ivoor bezitten."

Het volgende is een Lijst van de Artikelen op de Kermis verkocht, met de prijzen daarnevens.

OPGAAF van alle Waren, (Produkten van Afrika), door de Binnenlanders of Bastaards ter Verkoop aangebragt, bij de tweede Kermis, gehouden in Beaufortstad, op den 25 April 1820.

39 Oliefants Tanden, 707 Ossen en Aanfokbeesten, 50 Tijger en Katte Vellen, 62 bereide Elands, Buffels en Osse Vellen, 630 Sjambokken, 25 stel Riemen, 5 Buffels en Rhenoster Hoornen, 59 steenen Zeep, 69½ mudden zout, 6 koekjes gele Wasch, 10 stukken Pijpklippen, 5 knapzakken Honing, 20 stukken Wilgehouten Balken en Kapstijlen, 167 Briequas Karossen of Mantels, 59 dito Messen met scheden, 425 dito Ringen, 17 Bambo..zen of Bakken, 18 dito Mutzen, 171 dito snoeren Kralen, 153 dito Lepels, 14 dito Schildvellen met Assagaaijen, 21 dito Assagaaijen, 6 dito Pijpen, 198 dito pr. Oorbellen, 25 dito Vechtbijlen, en 58 st. Kameel zolen.

MARKT-PRYZEN der bovenstaande artikelen, gedurende de Kermis in Beaufortstad, van den 25 April tot en met den 2 Mei 1820, (den 30 April, zijnde Zondag, uitgezonderd.)

1259	lb. Olif. Tanden, per lb. van	42	tot	75	Stvs
411	Trekossen, per stuk,	8	„	30	Rds.
9	Aanfokbeesten,	8	„	9½	„
33	Tijger en Katte Vellen,	2	„	6½	„
62	ber. Elands, Buffels en Osse do.	4	„	9½	„
630	Sjambokken,	½	„	2½	„
18	stellen Riemen, per stel,	6½	„	10	„
5	Buffel en Rhen. Hoornen, p. st.	1	„	1½	„
138	lb. Zeep, per lb.	13	„	15	Stvs.
69½	mudden Zout, per mud,	3	„	6½	Rds.
10	lb. gele Wasch, per pond.			19	Stvs.
10	stukken Pijpklippen, per st.	1	„	2½	Rds.
5	knapzakken Honing, per zak,	10	„	16	„
20	Balken en Kapstijlen, per st.	½	„	1½	„
151	Briquas Karossen of Mantels,	3½	„	40	„
49	dito Messen met scheden,	2	„	6½	„
84	dito Ringen,	6	„	12	Stvs.
7	dito Bambo..zen of Bakken,	2	„	4	Rds.
6	dito Mutzen,	1½	„	2	Rds.
63	dito snoeren Kralen, per snoer,	1	„	1½	„
31	dito Lepels, per stuk,	½	„	½	„
4	dito Schildvellen en Assagaaijen,	4	„	6	„
12	dito Assagaaijen,	1	„	2	„
6	dito Pijpen,	½	„	½	„
13	dito pr Oorbellen, per paar,	½	„	½	„
9	dito Vechtbijlen, per stuk,	1½	„	2	„
58	stukken Kameel Zolen,	½	„	4	„

Door de ingezetenen van onderscheidene Districten, ter Markt aangebragt, 15 Wagens beladen met meest allerhande soorten van Negotiegoederen, van onderscheidene prijsen. Benevens,

Rosijnen, per lb. 4 Sch.	Amandel., p. 100. 4 Sch.
Peren, per lb. 4 do.	Kalkoen. p. stuk, 3 Rds.
Persiken, per lb. 1 do.	5 Wagens, 500 a 900 do.
Okkernoten, p. 100 4 do.	4 *Paarden*, 60 a 100 do.

KAAPSTAD, *den 1 Juli.*

Op ll., Zondag kwam Zijne Excellentie Sir *Rufane Donkin*, vergezeld van kolonel *Graham*, na de onderscheidene woningen in het distrikt Albania bezocht, en zoodanige schikkingen beraamd te hebben als voor de nieuwe kolonisten onmiddelijk vereischt wierden, van de grenzen, naar de stad terug.

Wij vinden met bijzonder genoegen, dat de kolonisten voor het grootste gedeelte onvermoeid bezig geweest zijn met het oprigten van hunne nieuwe wooningen, en een aanvang gemaakt hebben met het bebouwen van het land, aan hun afgestaan; de teleurstelling, dewelke het niet ontvangen van ploegen uit England heeft te weeg gebragt, is in dit eerste saisoen zeer streng gevoeld geworden, doch niettegenstaande, gaat de kwantiteit van tarwe, welke gezaaid is geworden, alle verwachting, die men in zoo een korten tijd daarvan konde hebben, te boven.

Meer dan 3500 kolonisten zijn nu in de kolonie aangekomen, en hebben zich naar hunne respective woningen begeven, zonder eenig ongeluk, en bijkans zonder eenige behoefte, dit is voorwaar grootelijks toe te schrijven aan de schikkingen die bevorens tot hunne bezorging gemaakt zijn geworden; doch zijn zij onder grootte verpligting aan de vriendelijkheid en gastvrijheid van de opgezetenen, die de vreemdelingen ontvangen en geholpen hebben, met eene toegenegenheid die bijkans aan dit land alleen eigen is.

Ons genoegen wordt grooter door dat het ons gebeuren mag de eenparige dankbetuigingen door de nieuwe kolonisten aan de opgezetenen, die zoo gevoelvol in hunne behoeften bij deze gelegendheid hebben voorzien, gedaan, te kunnen bekend stellen, om dat dit het geschikst antwoord is dat op de menigvuldige onverantwoordelijke lasteringen, waarmede het karakter van onze kolonisten in het algemeen is beklad geworden, gegeven kan worden; lasteringen, die het zij in overijling, van wel uit onkunde geuit zijn en waarover de schrijvers zich zou den schamen, indien zij, even als wij, in de gelegendheid waren, om oog getuigen van de algehele ongegrondheid daarvan te zijn.

(*Kaapstad Courant.*)

EUROPA.

SPANJE.

KADIX, *den 14 Maart.*

Den 9 dezer is de Generaal *Freyre*, uit zijn hoofdkwartier van Port S. Maria in de stad gekomen en heeft hij, naar het schijnt uit eigen beweging, de menigte te kennen gegeven, dat hij de constitutie zoude afkondigen en bezweren. Naauwlijks was deze tijding bekend, of het volk liep te hoop, en verzamelde zich op het plein San Antonio. De Generaal vertoonde zich des namiddags ten vier ure op hetzelve en kondigde de menigte aan, dat den volgenden dag de verlangde plegtigheid plaats zoude hebben, doch het volk gaf zoo zeer zijn ongeduld te kennen, dat hij dadelijk het boek der constitutie uit den zak haalde en het, ten aanzien der geheele menigte, kuste. Terstond daar op werd de constitutionele vlag opgehaald; de lucht weergalmde van het vreugdegejuich; gevangenissen en kerkers werden geopend en alle de personen, welke uit hoofde van staatkundige begrippen gevangen waren gezet, werden ontslagen. Alles liep zeer rustig af. De overheid deed afkondigen, dat den volgenden dag alle de huizen verlicht moesten zijn.

Den 10 was tijdig op het plein San Antonio de noodige gereedheid gemaakt voor de plegtigheid. Men rekende het aantal inwoners van allerlei rang, welke op het plein vereenigd waren, ten minsten op 50000, zoo mans, als vrouwen en kinderen. Men had den Generaal *Quiroga*, mede doen verzoeken, om zich in Kadix te laten vinden, doch het schijnt, dat hij door een toeval is verhinderd geworden, om aan dat verzoek te voldoen. Ook de troepen, welke de bezetting van Kadix uitmaakten, trokken naar het plein en bezetten het aan verscheidene kanten. Op eens hoorde men in eene der straten snaphaanschoten vallen, en op dit teeken vuurden alle de soldaten, welke zich reeds op het plein bevonden, onder de kreet van *Leve Ferdinand, weg met de constitutie*, met scherp op de zamengepakte menigte. Men kan zich geen denkbeeld vormen van de vreesselijke verwarring, welke daarop ontstond. Een ieder zocht een goed heenkomen; vele raakten onder de voet. De verwoede soldaten verspreidden zich door de stad, en schoten en stieten neder alles wat zij in de straten ontmoetteden, vrouwen, noch kinderen sparende. Men rekent, dat er 400 personen bij zijn omgekomen en dat ten minsten 500 meer of min zwaar gekwest zijn geworden. Na hunne bloeddorstigheid den ruimen teugel te hebben gevierd, vlogen de soldaten aan het plunderen. De officieren, welke de muitelingen wilden bezadigen, werden mishandeld. Het gelukte hun niet voor des avonds hen weder in de kazernen te vereenigen.

Wie de aanleggers zijn van deze verraderij, schijnt nog niet uitgemaakt. Het algemeen gevoelen is, dat men *Quiroga*, de voornaamste oorzaak van de jongste omwenteling, heeft willen vermoorden. Sommige beschuldigen *Valdez* en *Campana*; andere houden *Freyre*, zelve (tot dus verre echter als een zeer regtschapen man bekend) verdacht. Zeker is het, dat in den nacht voor den moord, men rijkelijk geld en sterken drank aan de soldaten heeft uitgedeeld.

Sedert heeft men in eene soort van regeringloosheid geleefd. Heden heeft men de aanneming van de constitutie door Z. M. den Koning officieel bekend gemaakt, doch de nieuwe constitutionele overheid verkiest niet te vergaderen zoo lang de muitende soldaten niet ter stad uit zijn. Deze houden zich thans in hunne kazernen op en hebben zich in dezelve als het ware verschanst. Een deel volks, door soldaten van de marine ondersteund, belegert hen in deze kazernen en snijdt hun den toevoer van levensmiddelen af.

Freijre is dadelijk naar Port S. Maria gevlugt.

MADRID, *den 21 Maart.*

De Regerings-junta heeft dezer dagen aan alle spaansche burgers eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hun wordt te kennen gegeven, dat de voornaamste maatregelen, ter invoering van de constitutie, genomen zijn; dat men tot de bijeenkomst der *Cortes* de beste maatregelen heeft voorgeslagen en in deze moeilijke aangelegenheden, zoo dikwerf de letter der constitutie bij geene mogelijkheid kan worden gevolgd, men zich naauwkeurig zal bepalen bij den geest van dat charter; dat de natie intusschen bedaard en bezadigd moet zijn, wel overtuigd, dat eene revolutie, welke op eens al het bestaande om verre werpt, door honderd jaren rampspoed kan worden gevolgd; dat het volk zich ten degen aan de fransche natie moet spiegelen, zich geenzins door kwalijkgezinden op een dwaalspoor laten leiden, en zorgen, dat men geen onderling wantrouwen aankweeke, daar wantrouwen bij alle staatkundige veranderingen hoogst nadeelig is, en eene weifeling in de openbare opinie bevordert, welke de welgezinden afschrikt, om langer het roer van Staat in handen te houden. De proclamatie eindigt met de betuiging, dat de opbouw van een nieuw staatkundig gebouw op een oud, 't welk in eenstort, het moeilijkst menschelijk werk kan worden geacht, en dat de rustige invoering van nieuwe instellingen den besten waarborg voor derzelver duurzaamheid oplevert.

den 23 Maart.

De jongste berigten uit Kadix zijn van den 17; destijds waren de gemoederen in deze ongelukkige stad een weinig meer bezadigd, doch de constitutie was aldaar nog niet afgekondigd, om dat de overheid daartoe het vertrek van de muitende

soldaten wilde afwachten. Een gedeelte dezer troepen had den 16 de stad reeds verlaten; men had dezelve echter niet in Port S. Maria willen ontvangen. De overige troepen zouden den 18 scheep gaan, weshalve men meende, dat de constitutie den 21sten zoude kunnen worden afgekondigd. Volgens geloofwaardige berigten zijn er op den 10 den Maart niet minder den 475 personen door de soldaten om het leven gebragt. De generaal Freijre begaf zich, volgens de laatste berigten, met deze troepen in het binnenland. De Koning heeft den nieuwen bevelhebber van Andalusie, den Generaal *D. Juan*, stellige bevelen gezonden, om de personen, welke tot deze vergaande wandaden aangeleiding hebben gegeven, te straffen; zulks is allernoodigst, wil men de stad Kadix, waar het gebeurde eene verbittering heeft te weeg gebragt, waarvan men zich moeijelijk een denkbeeld kan vormen, in rust houden. Quiroga bevind zich met de constitutioneele troepen steeds op het eiland Leon. Het gebeurde in Kadix schijnt hem zoo weinig vertrouwen te hebben ingeboezemd, dat hij den 15den de vijandelijkheden tegen de Cortadura heeft hervat en deze verschansing uit zijne mortieren beschoten, doch den 16den heeft de Admiraal Villavivencio hem de aanneming van de constitutie door den Koning doen weten, waarop de constitutionele troepen het vuur hebben gestaakt, en de Generaal Quiroga verklaard heeft zich aan den Koning te onderwerpen.

Het zij, dat het gebeurde te Kadix daartoe aanleiding heeft gegeven, het zij dat er andere redenen voor zijn, men bemerkt dat er meer wantrouwen in Spanje heerscht, dan men in den beginne meende. *Gallicie* en *Arragon*, hebben verklaard, dat zij gewapend wilden blijven, tot dat Z. M. de Koning den eed in de vergadering der cortes had herhaald en de Graf *van Abisbal* (*Odonnel*,) welke zich met zijne troepen in Cordova ophoudt, wil, zegt men, dat voorbeeld navolgen. In Valencia heerscht steeds eene bijzondere gisting in de gemoederen en het zal moeite kosten, om den Generaal *Elio* aan de woede des volks te onttrekken. In deze hoofdstad is alles vrij rustig. Het dekreet voor de bijeenkomst der cortes is ter perse. Z. M. de Koning gaat voor met constitutionelen in het bewind te roepen. Het bevel over Katalonie is opgedragen aan den Generaal *Villacampa*, dat over Navarra aan den Generaal *Mina*. *Arguelles*, is tot Minister van financien benoemd en de Koning heeft den Hertog van Infantado als kommandant van de garde ontslagen. Men meldt intusschen, dat in Madrid eene soort van club bestaat, waarin men zich beklaagt, dat de regerings-junta geen klem en gezag genoeg heeft, en dat zij Z. M. alleen raad kan geven, en het schijnt dat deze vergadering niet zonder invloed is. In Biscaije ondervindt de invoering der constitutie eenigen tegenstand van de zijde der geprivilegieerden, welke gaarne de oude provinciale constitutie hersteld zagen.

In Mogador sterven dagelijks 200 menschen aan de pest. Men wil, dat een vaartuig van die plaats op het eiland Leon is aangekomen en zulks baart eenige ongerustheid.

FRANKRYK.

PARIJS, *den* 31 *Maart*.

De wet op de censuur van de dagbladen heeft gisteren de koninklijke sanctie bekomen en is heden in den *Moniteur* aangekondigd. De heer *Benjamin Constant* heeft nog, voor het afkondigen der wet, in de nieuwspapieren bekend-gemaakt, dat hij in het midden van de maand April zal uitgeven een werk, ten titel voerende: het Charter, zoodanig, als het in 1820 door de Ministers is ingesteld; hij zal daarin den tegenwoordigen staat van Frankrijk onderzoeken en betoogen, dat de vertegenwoordigers der natie in het aannemen der wetten hunne magt zijn te buiten gegaan. De heer *Chateaubriant* heeft verklaard geenzins onder eene censuur te kunnen schrijven, en de *Conservateur* heeft alzoo opgehouden te bestaan, doch een ander schrijver van gezegd tijdschrift, de heer *Fiévée*, heeft aangekondigd zijne gevoelens in een werk, hij eerlang zal uitgeven, te zullen openbaren.

De aanneming van de voorgestelde exceptive wetten maakt aan den eenen kant eenen bijzonderen indruk en is het onderwerp van alle gesprekken; doch aan de andere zijde baart het openlijk aangekondigd voornemen van de liberale partij, om een algemeen fonds oprigten, ten einde daaruit zoodanige personen, als door de Ministers, ingevolge de wet, gevangen genomen mogten worden, te ondersteunen, geen minder opzien. De aanzienelijke en zeer gegoede menschen, welke zich met de inzameling van deze gelden belasten, wekken een aandacht op. Velen beschouwen deze handelwijze als den voorlooper eener scheuring tusschen een gedeelte der natie en het Gouvernement, van welke men geene gunstige gevolgen te wachten heeft. De Liberalen meenen, dat zij in dezen den constitutionelen weg niet te buiten gaan en dat het onder de thans bestaande orde van zaken altijd geoorloofd is, om ongelukkigen hulp en bijstand te bieden. Het zal te bezien staan, uit welk oogpunt het Ministerie deze onderneming, waarvan men zich kwalijk een voorbeeld kan herinneren, zal beschouwen, en of het dezelve zal aanmerken als eene openlijke tegenstreving van wetten, door de hooge bevoegde magt aangenomen en ingevoerd. De Anti-liberalen beginnen reeds omtrent deze onderneming in dien toon te spreken; het verledene in aanmerking nemende, meenen zij, dat deze daad der Liberalen geen ander oogmerk kan hebben, dan om een bestuur tegen het wettig bestuur te vormen. Naar hun oordeel, moeten de Ministers geen oogenblik tijds verliezen, om daarop orde te stellen. Hunne aanhalingen zijn voorzeker overdreven; onpartijdigen zijn intusschen van oordeel dat de schokken van zoo zeer uiteenloopende gevoelens de driften slechts voedzel zullen geven en dat er veel wijsheid noodig zal zijn, om de natie voor nadeelige gevolgen te behoeden. Het gedrag van de Anti-liberalen bij de laatste beraadslagingen wordt door de Liberalen zeer afgekeurd; wat daar ook van zij, de onpartijdigsten ontveinzen niet, dat de houding der eerstgenoemden zeer vreemd is geweest. Zoo lang de Hertog *Decazes* de wetten verlangde, hebben zij zich op de hevigste wijze tegen dezelve verklaard; doch van het oogenblik, dat deze Staatsman verwijderd is geworden, hebben zij dezelve aangenomen, zonder zelfs pogingen te doen, om eenige der daartegen ingebragte bedenkingen optelossen.

den 1 *April*.

De *Moniteur* verklaart, op hoog gezag, dat dezer dagen in Portugal geene de allerminste onrustige beweging heerscht. Genoemd dagblad bestempelt bij die gelegenheid den *Constitutionel* en andere dergelijke met den naam van anti-koningsgezinde dagbladen.

Sedert eenige dagen vindt men in sommige der Anti-liberale bladen onderscheidene berigten, waaruit men zoude moeten opmaken, dat bij de spaansche armee nog verscheidene korpsen aanwezig waren, die de plaatshebbende omwenteling met tegenzin aanzagen en gaarne de herstelling van de vorige orde van zaken zouden willen bevorderen. Zij verzekeren onder andere, dat de Generaal *Pol*, welke de revolutie in Gallicie heeft willen tegenhouden, onlangs nog eenige soldaten onder zijne bevelen heeft vereenigd en met dezelve de constitutionelen is aangevallen; dat hij zich in het gebergte van Asturie heeft terug getrokken, en aldaar aan het hoofd eener partij is gebleven. De Liberalen ontkennen niet, dat de Generaal *Pol* in Gallicie nog eene vijandelijke poging tegen de constitutionelen heeft gedaan; zij erkennen zelfs dat de constitutionele veldheer *Acevedo* in deze ontmoeting is gesneuveld, doch verzekeren, dat, zoodra de aanneming van de constitutie door den Koning bekend is geworden, de rust en eensgezindheid aldaar is hersteld. Ook in Kadix is, volgens de Liberalen, de constitutie aangenomen en erkend, hetwelk volgens de jongste Ministeriele berigten nog niet was gebleken. Naar het berigt der Anti-liberalen omtrent het gebeurde in genoemde stad, zouden de troepen en wel inzonderheid het regiment *America*, op het volk, hetwelk op bevel van den Generaal *Freyre* was bijeengekomen, om de constitutie te hooren afkondigen, hebben geschoten en vervolgens een verschrikkelijk bloedbad hebben aangerigt. Men schijnt het aantal der doden en gekwetsten niet te kunnen bepalen en men vleit zich met de volgende post omtrent deze treurige gebeurtenis nader te worden ingelicht. De Liberale bladen spreken van verraad, en willen dat men voornemens is geweest, om den constitutionelen Generaal *Quiroga* in de stad te lokken en om het leven te brengen enz. De nieuwe Kapitein-generaal *van Andalusie*, *D. Juan*, is bekend als zeer constitutioneel-gezind en is te dier oorzake onder het vorig beheer aan verschillende vervolgingen blootgesteld geweest.

den 2 *April*.

Volgens een onzer dagbladen zullen de ontwerpers van de inschrijvingen, ten behoeve van door de Ministers gevangen gezette personen, deswegens in regten worden vervolgd.

Vele Studenten in de regtsgeleerdheid hebben een dankadres geteekend aan de 115 gedeputeerden, welke tegen de exceptive wetten hebben gestemd.

Dezer dagen is in het licht verschenen eene petitie van een der Raden van het geregtshof van Nimes aan de kamer der gedeputeerden, strekkende, dat de kamer haren invloed zoude doen gelden, dat de tegenwoordige bezetting dier stad niet veranderd werd en dat vooral de tegenwoordige nationale garde, onder welker oog in 1815 de moordenarijen straffeloos zijn gepleegd, eene betere organisatie mogt bekomen. In genoemde petitie verzoekt men ook, dat de tegenwoordige Procureur des Konings en Maire, als de bewaarders van de openbare rust, in deze hunne posten zouden worden gehandhaafd. Het blijkt uit dit stuk alverder, dat de genoemde bezetting zich steeds in het bewaren der rust zeer verdienstelijk heeft gemaakt en de verwijdering van dezelve, naar aanleiding van zekere geruchten onder de menigte verspreid, welligt onaangename gevolgen konde hebben.

Lecarpentier, verbannen, als hebbende den dood van Lodewijk XVII gestemd, en echter in Frankrijk terug gekeerd, is uit dien hoofde, door het Hof van Assises tot deportatie veroordeeld.

den 3 *April*.

Z. M den Koning heeft de mis in in zijne appartementen gehoord, doch met verscheidene zijner ministers gearbeid en ook eenige hooge amtenaren ontvangen.

Omtrent den toestand van zaken in Spanje zijn de opgaven der dagbladen zeer verschillende. Uit de depeches van Freijre en Villa-vicencio zoude men moeten opmaken, dat zij den 9 in Kadix de constitutie hebben doen afkondigen uit hoofde zij zich niet sterk genoeg rekenden, om de menigte tegenstand te bieden. De Generaal Freijre meldt alleen, dat de troepen, onder de kreet van *leve de Koning*, het volk verdreven hebben; hij maakt geen gewag van de vergaande buitensporigheden, welke hebben plaats gehad. In beide de depeches vindt men de aanleiding tot het gebeurde op den 10 niet genoegzaam opgehelderd. Zoo veel is zeker, dat de Admiraal, na den 9 mede gewerkt te hebben, om de constitutie in Kadix te doen afkondigen, den 11 den constitutionelen Generaal Quiroga deed weten, dat hij hem nog als in staat van vijandelijkheid beschouwde. Volgens de Antiliberalen waren de troepen in Kadix de getrouwsten der geheele armee en gaven zij alleen vuur, om dat de Constitutionelen hen met hunne weugedekreet beleedigden. Volgens de Liberalen bestonden de troepen (te weten de korpsen *America*, *Lealtad Guida* en *Baial nce*) uit losgelatene gevangenen en allerhande slecht volk, en en waren zij op den moord voorbereid. Wat de Generaal Abisbal eigenlijk in zijn schild voert is nog niet uitgemaakt. Hij zal zich spoedig in de nabijheid van de armee van den generaal Freijre bevinden welke bij Sevilie bijeen trekt. De Antiliberalen spreken veel van de tweedragt, die thans in Spanje heerscht, doch hunne berigten zijn voorzeker overdreven.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDON, *den* 4 *April*.

De acte van beschuldiging is aan Thistlewood en de zijnen beteekend. Den 15 zullen zij in Old Baily worden te regt gesteld. Honderd twee en zestig getuigen zullen bij die gelegenheid worden gehoord, waaronder verscheidene der Ministers.

H. M. de Koningin vertrekt den 3 April uit Rome, om naar Engeland terug te keeren. Zij heeft zich aan de pausselijke regering beklaagd, dat men haar niet als Koningin van Engeland erkende en haar in die hoedanigheid geene wacht gaf. Genoemde regering heeft zich echter verontschuldigd, dat zij dienaangaande geene officiele berigten van het britsch bestuur had bekomen.

De berigten uit de Kolonie Demerarij van den 17 Februarij, melden dat de ziekte aldaar verminderd was.

In het westen van Ierland wordt de rust weder hersteld; de voorbeelden, door de Assises van Galwaij gesteld, doen eene heilzame uitwerking. In Leeds is men dezer dagen door de radicalen verontrust geworden. Men had aldaar berigt ontvangen, dat eenige honderden, met pieken gewapend, in den nacht van den 31 Maart die stad m esten aanvallen; men zag ook in de daad, op den bestemden tijd, eene luchtbal opgaan, en kort daarop een aantal lieden de stad naderen; doch denkelijk zijn zij onderrigt geworden, dat de overheid maatregelen had genomen, om geweld met geweld te keeren, en uit dien hoofde teruggetrokken. Den volgenden dag heeft men in den omtrek een aantal pieken in beslag genomen, en verscheidene personen gevankelijk binnen gebragt.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 3 *April*.

De door Z. M. benoemd commissie, om onderzoek te doen, of de schepen van oorlog, welke gebruikt zijn geworden om de Oost-Indische kolonien weder in bezit te nemen, voor de terugreis, aldaar behoorlijk geëxamineerd en gerepareerd zijn geworden, heeft onlangs rapport uitgebragt, dat die schepen, voor derzelver vertrek, zoo veel de lokale omstandigheden hebben toegelaten, behoorlijk gerepareerd zijn geworden, en dat het verlies van eenige derzelver, behalve aan de stormen welke zij hebben moeten uitstaan, grootendeels is toe te schrijven aan de uitwerking van het kopergift der dubbeling op de ijzeren-bouten, waarmede dezelve nog gebouwd waren, volgens oud gebruik, doch hetwelk thans niet meer plaats heeft.

den 3 *April*.

Bij het voorgedragen ontwerp van wet, inhoudende algemeene bepalingen op het beleid

der justitie, wordt bij art. 1 voorgesteld, om de regterlijke magt, met uitzondering van de jurisdictie aan den militairen regter opgedragen, te doen uitoefenen door de navolgende autoriteiten: als 1° den Hoogen Raad, 2° de provinciale Geregtshoven, 3° de arrondissements Regtbanken en 4° de Kanton-regters. De overige artikelen behelzen bepalingen aangaande de betrekkingen der regterlijke beambten en de uitoefening van het regter-ambt. In geen regterlijk collegie zullen de regters, aanklagers, griffiers en derzelver substituten elkanderen onderling mogen bestaan, tot in den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap; verwantschap door huwelijk onstaan, na de benoeming, zal echter geen beletzel opleveren. De verdere artikel bepalen de omstandigheden, waarin een regter geen deel kan nemen aan de deliberatien; voorts wordt bij dezelve verboden aan de regterlijke beambten om eenig geschenk, hoe gering ook, al ware het spijs of drank, aan te nemen van eenig collegien of persoon, welke zij vermoeden kunnen dat eenig proces zullen krijgen, waarbij hun officie te pas mogt komen, en wordt bepaald, dat die geschenken, bij aldien zij onbedacht waren aangenomen, weder teruggegeven moeten worden; met bevel, dat gezegde beambten jaarlijks hunne belofte, om deze wet stiptelijk natekomen; zullen moeten vernieuwen. Bij art. 11 wordt bepaald, dat tot het hooren van getuigen en beschuldigden altijd twee commissarissen zullen worden benoemd, ten ware de regter het dienstig oordeele deze personen in het volle collegie te hooren. In zaken, waarin de President het noodig oordeelt, zal hij eenen rapporteur benoemen; de naam van den rapporteur zal zorgvuldig geheim worden gehouden. De rapporten worden nimmer in het publiek uitgebragt en de rapporteur zal zich zorgvuldig toeleggen, om het proces in alle zijne deelen te verstaan en te doen kennen. Bij hoofdelijke omvrage stemmen eerst de rapporteur of de commissarissen en vervolgens de overige Leden, de jongste het eerst. Bij verschil van gevoelens heeft er eene tweede omvraag plaats. In geval de stemmen gelijk staan, wordt besloten, in alle regtsgedingen, ten voordeele van den verweerder, (zoo wel de gedaagde ter eerster instantie, als de verweerder op eene exceptie, verzoek van provisie, of incident in reconventie); in verzoeken, bij rekest, tegen het verzoek; in deliberatien over surcheance of brieven van vrijgeleide, tegen het verleenen; in adviezen op verzoeken van gratie, of dispensatie, tegen het verzoek. Alle pleidooijen zullen met ongeslotene deuren worden gehouden; de regter zal niet dan om zeer gewigtige en dringende redenen het tegendeel mogen bevelen. Geen definitief vonnis zal in civiele zaken bij den Hoogen Raad mogen worden uitgesproken dan door *zeven* Leden; bij alle regterlijke collegien is het getal van *vijf* voldoende. Bij regtbanken, uit minder dan *zeven* Leden zamengesteld, is het getal van *drie* genoegzaam. Tot het wijzen van een definitief vonnis in crimineele zaken wordt bij den Hoogen Raad en de provinciale Geregtshoven een aantal van *zeven* Leden vereischt en bij de regtbanken een aantal van *vijf* Leden. Alle regterlijke ambtenaren zullen elkanderen, ten diensten der justitie behulpzaam zijn, zonder daarvoor kosten te berekenen; zij zullen elkanders rekwisitoren respecteren. Het openbaar officie wordt uitgeoefend door den Advokaat-fiscaal Procureur-generaal bij den Hoogen Raad; de Procureur-generaals bij de Geregtshoven; de Hoofd-officieren bij de Regtbanken en bij de Kanton-regters door zoodanige ambtenaren, als welke de wet speciaal daartoe zal aanwijzen.

BRUSSEL, *den 4 Maart.*

Na drie dagen te hebben beraadslaagd over de zaak van de zeven advokaten, beschuldigd wegens de gedrukte consultatie, betrekkelijk den heer *van der Straeten* heeft de Kamer van beschuldiging gisteren verklaard, dat er geene redenen bestonden, om de genoemde beklaagden deswegens te vervolgen. Ten een uren des namiddags is deze uitspraak bekend geworden en in den avond zijn de advokaten in vrijheid gesteld en ten hunnent terug gekeerd. Den 10den zal de heer *van der Straeten* voor het Hof van assizes te regt staan.

Dezer dagen is alhier gepasseerd de russische generaal *Lewaschef*, zich met eene bijzondere zending van Z. M. den Keizer naar Londen begevende. Weinige uren na denzelven is alhier doorgereisd de russische luitenant *Sirkoff*, mede naar Engeland bestemd en belangrijke depeches overbrengende. Daarentegen is dezen nacht een engelsch kabinets courier deze stad gepasseerd, zich naar Petersburg begevende.

'S GRAVENHAGE, *den 7 April.*

In de zitting van de tweede kamer van heden waren slechts 53 Leden tegenwoordig; dezelve heeft alzoo geen voortgang gehad. Aan de afwezige Leden zijn brieven afgezonden, waarbij zij worden opgeroepen, om zich in de residentie te vervoegen.

AMSTERDAM, *den 5 April.*

Heden eindigde alhier de Hoogleeraar *Hendrik Constantijn Cras*, in den ouderdom van 81 jaren, zijnen zoo nuttigen als roemrijken loopbaan. Gedurende 49 jaren onderwees hij, aan het *Athenaeum* dezer stad, de regtsgeleerdheid. Een aantal verlichte staatsmannen en beroemde geleerden betreuren in hem eenen onvergetelijken leermeester.

MENGELINGEN.

IETS OVER DE BATAVIASCHE NIJVERHEID.

(*Vervolg.*)

De Javaan (te Batavia) is de ware tegenvoeter van alles wat nijverheid genaamd kan worden. Hij is lui in den hoogsten graad, doch hij is dit op eenen zoo goêlijken trant, hij is zoo stelzelmatig lui, dat men het hem naauwlijks kwalijk kan nemen. Nog veel beter en met veel langere teugen als de Italiaan, smaakt hij het zoete *far niente*, en geen wonder, daar de natuur met vrij wat ruimere handen hem de middelen daartoe mededeelde. Het is voor den opmerker *die niet zeer fijn van neus is* eene aangename en belangrijke zaak, van tijd tot tijd den heereweg te verlaten en op de nauwe paden der Inlanders de *Kampongs* rond te dwalen. Men heeft daarbij niets noodig als eenen *gids*, die de kronkelpaden kent en kan verzekerd wezen, dat men (*in nuchteren moede*) bij dag en nacht met de grootste zekerheid de afgelegenste hoeken van de rondom Batavia verspreid liggende *Kampongs*, kan rondgaan. Geen onheusch woord zal u tegengebromd worden als gij de kleine stulpjes binnentreed om uw seroetje optesteken, of om water, thee, toeak, of klappermelk vraagt. De huwbare meisjes, wel is waar, houden geen stand, maar verschuilen zich hier of daar achter eenen bamboezen wand om u door de reten te beschouwen, terwijl de overige familie zich rondom u schaart en nieuwsgierig den nieuwsgierigen vreemdeling bekijkt, die zij (*door ondervinding geleerd*) vermoeden, dat juist om geene heel eerlijke zaak den grooten weg en zijn rijtuig verlaten heeft. Zoo echter uw jonge bij de hand is en dadelijk vertelt, dat gij om bloemen of jonge boompjes te koopen rondwaalt, en niet op de *meisjesjagt uitgaat*, verdwijnt spoedig het wantrouwen en gij hebt dan, op de *baliebalie* gezeten, de beste gelegenheid u met het lui-lekker-leven van den Inlander bekend te maken. Gij zult dan zien, hoe weinig hij noodig heeft en met hoe weinig hij, boven het noodzakelijke, te vreden is. Ware het niet dat het trouwen zeer veel geld aan een Inlander kost, dat hij soms de gril krijgt, om een spel voor zich en zijne buuren te laten houden, of eenen *hadjie* gebeden te laten opzingen voor een zijner afgestorven magen, en dat hij eenige kleine afgaven moet betalen, dan zouden volmaakt alle prikkels om meer geld te winnen als de mondkost, de kleeding en de hut vergen, bij deze menschen ontbreken. Hoe goedkooper alle levensmiddelen zijn, hoe meerder zij aan hunne traagheid kunnen toegeven, en de duurte van de rijst en van andere onontbeerlijke behoeften, zijn zeer zeker een der krachtigste middelen om de nijverheid hier ter stede optewekken, zoo als degenen die een weinig met den Inlander bekend zijn, gereedelijk zullen toestaan.

Dat gebrek ook hier de moeder der nijverheid is, bewijst het voorbeeld der hier gevestigde Balinezen. De genen, die in den *nieuwsten tijd* hier (als ter sluik ingevoerde slaven) zijn vrijgegeven, hebben naderhand meeren werken om te leven en zijn thans meestal beter gekleed en gevoed als de Kampongs-Javanen, die nog wel doorgaans eigen huizen en tuinen hebben. Een treffend bewijs van de verbazende werkeloosheid van den Inlander zijn zijne klagten over het betalen zijner geldelijke afgaven, die zoo gering zijn, dat dezelven naauwelijks den naam van afgaven verdienen, en die hij met een paar dagen zijne handen uittesteken, konde afdoen. Daarentegen zijn *Heerediensten*, die, wanneer hij gewend was, verlies van tijd met verlies van geld gelijk te stellen, hem stof tot groote klagten zouden geven, weinig in tel. Hij weet dat hij daarbij met zijne tegenwoordigheid voldoet, zonder dat men van hem een geregeld doorwerken vordert. Overal waar dit het geval is, kan men verzekerd wezen volk genoeg te zullen vinden. Koetsiers, oppassers, lijf- en staljongens zullen te Batavia nimmer ontbreken en de zorg der genen die geloven dat dit groote zwarigheid zal hebben, wanneer de slaven eens zijn uitgestorven, is geheel ongegrond. Maar wanneer de blanken eens te Batavia werkende menschen zouden noodig hebben, als knechts voor handwerkslieden, tuiniers enz. zullen de zwarigheden grooter worden, hoewel dezelven niet onoverkoomlijk zijn, wanneer de meester *zelf den hand aanlegt*. Want gelukkiglijk zijn de inlanders lui op den Spaanschen voet, uit verwaandheid, en wanneer zij zien, dat de blanke meester tot het ongehoorde stuk overgaat, met zijne handen te werken, tasten zij ook toe en werken duchtig door. Wie mij op dit stuk geloof weigert, is dagelijks in de gelegenheid de proef van deze nieuwe ontdekking te nemen. Het is, ik herhale het, niet zoo zeer de zucht om stil en lui op zijne mat te liggen, die den gegoeden inlander van het werk afhoudt. Neen, hij *schaamt zich* handen arbeid te verrigten. Even eens als de *Hidalgo* in Spanje of, om nader bij te blijven, als de blanke man te Batavia. Allen denken zij den rang, dien zij boven anderen innemen te bezoedelen, wanneer zij hunne handen uit steken, om *daardoor* geld te winnen. Gave God, dat zij allen *te gelijker tijd* hunne vooroordeelen ten dezen opzigte mogten afleggen, doch daar is weinig hoop voor. De *Hidalgos* in Spanje zullen wel niet eerst aan het werk raken, daar het gebrek zich nijpend meldt, maar voor de javaansche *Hidalgos* bestaat voor als nog geen andere prikkel als zucht tot overtolligheden, met een woord „*Weelde.*" Zoo het ooit geoorloofd is te wenschen, dat de weelde onder een volk opgang moge maken, dan is het hier. Moge dan haast de *goede* javaan mooije kleeren, schoone huizen, kostbaar huisraad, schoone wagens, enz. enz. leeren beminnen. Er is geen nood, dat hem die zucht ongelukkig zal maken, zij zal hem enkel noodzaken dat te doen, wat men in Holland doen moet om den mond open te houden, zij zal hem leeren *werken*.

GODINNEN.

Foei, wat praat ge van Godinnen!
Is dat eernaam voor een maagd
Die gij waardig acht te minnen?
Die gij hand en liefde vraagt?

Foei! een tijtel, zoo versleten,
Past geen lieve frissche meid,
Die gij eens uw vrouw wilt heeten
In een Echt vol zaligheid.

Wie toch weet gij uit te lezen
Uit die gansche Fabelkraam;
Wie, waarvan zij 't beeld zal wezen,
Om te pronken met heur naam?

Zekerlijk geen Prozerpine,
Die in de armen van heur Gâ,
Schoon de man haar wel bediene,
Toch noch jammert om Mama.

Venus tot een vrouw te krijgen,
Dit, vertrouw ik, wenscht gij niet,
(Om een reden, hier te zwijgen,)
Schoon zij noch zoo goêlijk ziet.

Ook geen Juno, trotsch en vinnig,
Met haar oogen als een koe,
Hoofdig, spijtig, eigenzinnig,
Wat jaloersheid geef ik toe.

Vast geen Pallas, man in 't wapen,
Op haar wijsheid hoog parmant;
Die in 't harnas zou gaan slapen
Naar den Oud-Westfrieschen trant.

Zou Diaan u beter vlijen,
Altijd uit, en op den tril;
Met haar eb- en vloedgetijen,
Viermaal 's daags een nieuwen gril?

Ook geen Vesta, oud van dagen,
En nog jenkrig naar de min,
Kan een man als u behagen
Voor een lieve bedvriendin.

Thetis dan? Hoe zoudt gij 't vinden,
Telkens eer ze een vriendschap leed,
Haar op 't bed te moeten binden,
Als Margriet den duivel deed?

En gewis zijn deze zeven
De allerbeste van den hoop.
Elk een Prinsdom meêgegeven,
Ware 't nog een slechte koop.

Ceres ..... ja, is vroom en zedig,
Maar te vol geheimenis:
En de man is vast niet snedig,
Die daar zeer gerust bij is.

Van Latoon valt niet te praten,
Woedend als een tijgerin,
En van waakzucht uitgelaten.
Wie haalt ooit zoo'n vischteef in!

Iô hoef ik niet te noemen,
Of verbrande Semelé.
'k T.l geen distels bij de bloemen;
Geen van beide rekent meê.

(*Het vervolg in het Bijvoegsel.*)

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 9den* SEPTEMBER, 1820.

(Vervolg der Courant.)

Is met Goden en Godessen
Als met drayer en Poëet;
Echt van ras, en klaar van zessen,
Is niet ieder die zoo heet.

Hebé echter? Is een klenter
Die den Godendisch bedient,
En, 't ten zij het hoofd mij leuter',
Het portuur niet van mijn vriend.

Nu, Aurora, frisch van leden,
En het aangezicht vol vuur?
Zeker, Tithon na te treden,
Valt zoo zwaar niet op den duur.

't Zij zoo! — maar dat eenwig schreien
Als zij uit de dekens schiet,
('k Zwijg, voor dag en daauw te schreien,)
Is een daaglijks huisverdriet.

'k Hou ook van dat vroeg ontwaken,
Van dat *matineus* zijn, niet,
En dat springen uit het laken
Eer men 't morgenkusjen biedt.

Lief is 't, wen door 't bedgordijntjen
Als de nacht is doorgemalt,
De uchtend met een schemerschijntjen
Op den matten boezem valt.

Als 't verwaterd tinteloogen,
Door de morgenglans verklockt,
Met een nieuwen blos omtogen,
's Egaàs borst tot schuilplaats zoekt.

Dat is 't hemelsch zielsgenoegen
Waar een doode bij herleeft!
Wee, die voor dat zalig zwoegen
Geen gevoel meer over heeft!

O! Zoo dan de lipjens kleven.....!
Maar, waar praat ik, Grijzaart, van?
Beter, bij mijn text gebleven; —
Ter *conclusie*, oude man!

't Slot is: Geen Godinnennamen!
Zet dien valdenboel ter zij'.
Niemand heeft het zich te schamen,
Die een MEISJEN vrijt als . . . gij.

Oprecht van mond en hart, gehecht aan plicht en zeden,
Wat doe ik in dit Land van alle deugd ontaard,
Die onder schijn van recht geen arglooze uit kan kleeden,
Noch henglen om een ampt, een eerlijk man onwaard:
Die drink noch pijpjens rook, noch rijden kan, noch spelen,
Geen blaauwe meisjens min, geen huisknecht heb te vriend,
Geen man onteeren wil, geen dartle wijven streelen,
Noch lastren wien het vlijt, en vleien wien het dient:
Die wind verkoopen kan, noch met den weêrhaan draaien,
Noch nemen waar en valsch naar mode en tijdluim aan?
Waar zal ik arme bloed, mijn leêge beurs mee paaien?
Hoe kwam ik in die hel? hoe koom ik er van daan?

KAAPSTAD.

MARKT-PRIJZEN der onderstaande Artikelen, tot den 6den Julij 1820.

Aloë, per pond, ...	van	5	tot	10½	Stvs.
Azijn, per legger, ...	,,	60	,,	70	Rds.
Aardäppelen, per mud, .	,,	5	,,	10	,,
Balken, per stuk, ...	,,	10	,,	11	,,
Boonen, per mud, ...	,,	9	,,	[illegible]	,,
Boter, per pond, ...	,,	24	,,	35	Stvs.
Brandewijn, per legger, .	,,	145	,,	150	Rds.
Besjeswasch, per pond, .	,,	18	,,	20	Stvs.
Erwen, per mud, ...	,,	13	,,	18	Rds.
Garst, per mud, ...	,,	5½	,,	5½	,,
Gevogelte, (Eenden en Makouwen) per stuk,	,,	1½	,,	2	,,
Ganzen, per dito,	,,	2	,,	2½	,,
Hoenders, per dito	,,	½	,,	1	,,
Kalkoenen, per dito,	,,	3	,,	5	,,
Haver, per mud, ...	,,	4	,,	4½	,,
Hooij per 100 pond, . . .	,,	2½	,,	3	,,
Houtskolen, per zak, . .	,,	1½	,,	1½	,,
Honing, per pond, ...	,,	24	,,	30	Stvs.
Kaf, per 16 zaken, ...	,,	35	,,	40	Rds.
Kazen, (Kaapsche) pr pd.	,,	12	,,	24	Stvs.
Kalk, (Schulpe) per half aam,	,,	2½	,,	2½	Rds.
(Steen) per dito, . .	,,	1½	,,	1½	,,
Koorn, of Tarwe, per 10 m	,,	106½	,,	182	,,
Linzen, per mud, ...	,,	16	,,	19	,,
Meel, (fijn) per 100 pond,	,,	10	,,	11	,,
Melies, per mud, ...	,,	5	,,	6	,,
Olifants Tanden, per pond,	,,	1½	,,	1½	,,
Planken, per voet, ...	,,	9	,,	10	Stvs.
Rogge, per mud, ...	,,	5	,,	5½	Rd.
Stroo, per 16 zakken, . . .	,,	20	,,	25	,,
Tabak, per pond, ...	,,	18	,,	22	Stv.
Uijen, per mud, ...	,,	5	,,	6	Rds.
Vet, of Talk, per pond, . .	,,	16	,,	18	Stv.
Varkens, (gemeste)	,,	18	,,	25	Rd.
Dito, (ongemeste)	,,	7	,,	13	,,
Dito, (Speen)	,,	2½	,,	4½	,,
Vellen, (Tijger, Leeuwe, en Struis) per stuk, . .	,,	3	,,	15	,,
(droge Osfehuiden) per dito, ...	,,	3	,,	3½	,,
(dito Bokkevellen) per dito, ...	,,	½	,,	1	,,
Vederen, (Struis) per dito	,,	½	,,	1	,,
(Bedde) per pond,	,,	1½	,,	1½	,,
Vruchten, (droge) Amandels, per 1000 stuks, . .		2½	,,	2½	,,
Appelen, per pond		16	,,	22	Stv.
Abrikozen pr. dito		18	,,	20	,,
Okkernoten pr. 100		18	,,	20	,,
Peren, per pond,		3	,,	6	,,
Persiken, per dito		3	,,	6	,,
Rozijnen, per dito		7	,,	10	,,
Vijgen, per dito.		16	,,	18	,,
Wol, (Schape) per dito.		½	,,	1	Rds.
(Lams) per dito.			,,	55	Stvs.
Zeep, per pond, ...		21	,,	24	,,
Zoetelimoenen, per 100		½	,,	1	Rds.
Zout, per mud, ...		5	,,	6	,,
Zuurlimoensap, pr. halfaam		15	,,	20	,,
Zoolleder per halve huid		5½	,,	6½	,,

KAAPSTAD.

ZIEKEN-RAPPORT. SOMERSET HOSPITAAL. *Van den 1sten Feb uarij tot den 30sten April* 1820.

ZIEKTEN.	Aanwezig op den 1sten Februari.	Sedert bijgekomen.	Genezen.	Gestorven.	Blijven onder behandling.
Apoplexia	1			1	
Asthma	1	2	2		1
Catarrhus		2	1		1
Contusio	1	3	2		2
Dijsenteria	2		2		
Epilepsia	1		1		
Eruptio	1	1	1		1
Febris Intermittens	1		1		
Fractura	1	1	2		
Gonorrhœa	1	1	1		1
Hemiplegia	1	1			2
Hæmorrhois		1	1		
Hepatitis	2	2	2		2
Hernia Humoralis		1	1		
Mania	2				2
Ophthalmia	2		2		
Phthisis	2			1	1
Pneumonia	1	6	6		1
Psora	1	1	2		
Rheumatismus	5	2	4		3
Scorbutus		3			3
Scrofula		2	1		1
Sijphilis	7	8	9		6
Ulcus		3	2		1
Vulnus	1	4	4		1
Totaal . . .	34	44	47	2	29

Advertentie.

ALZOO het Zijne Excellentie den Heere Gouverneur Generaal in Rade, bij resolutie van den 29 Juli jl. n.° 23, behaagd heeft, de desolate boedelkamer te magtigen, zoo ter uitbetaling als ter vereffening van het Sequester en Curatorschap, laatst bekleed door wijlen den heer *J. W. Borwater*; zoo wordt zulks mits deze, ter kennis van de belanghebbenden gebragt, en dat voor het Stadshuis zal worden aangeplakt, eene bekendmaking van de zoodanige boedels, dewelke het eerst staan te worden uitbetaald.

BATAVIA, *den* 30 *Augustus* 1820.

De desolate boedelkamer te Batavia.

J. EKENHOLM, *Vice pres.*

Op last van dezelve,

De Secretaris,

J. H. COX.

Publikatie.

PRESIDENT en leden in den Raad van Justitie te Batavia doen te weten.

Dat alzoo aan Ons gebleken is de noodzakelijkheid, om te voorzien in de beheering en administratie van den boedel van den thans afwezigen Chinees *Louw Atjien.*

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, den boedel van voornt *Louw Atjien* te stellen onder beheering, en tot curators over denzelven aan te stellen *Christiaan Anton Willem de Man*, griffier bij dezen Raad, en de leden in het Kollegie van Boedelmeesteren der chinesche en andere onchristen sterfhuizen *Lim Hoaijtek* en *Oeij Sang*, met zoodanige magt en autoriteit, als aan curators naar regten competeert, en onder gehoudenis van behoorlijke verantwoording.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze in de Nederduitsche, Inlandsche en Chinesche talen worden gepubliceerd en geaffigeerd, alom waar zulks gebruikelijk is.

Gegeven te Batavia, den 25 Juli 1820.

President en Leden voornd.

W. VAN HOESEN.

Ter ordonnantie van dezelve.

C. A. W. DE MAN.

Publikatie.

PRESIDENT en leden in den Raad van Justitie te Batavia doen te weten.

Dat alzoo aan Ons gebleken is de noodzakelijkheid, om te voorzien in de beheering en administratie van den boedel van den thans afwezigen Chinees *Tan Tjongko.*

Zoo IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, den boedel van voorschreven *Tan Tjongko* te stellen onder beheering, en tot curators over denzelven aan te stellen *Christiaan Anton Willem de Man*, griffier bij dezen Raad, en de leden in het Kollegie van Boedelmeesteren der chinesche en andere onchristen sterfhuizen *Lim Hoaijteek* en *Oeij Sang*, met zoodanige magt en autoriteit als aan curators naar regten competeert, en onder gehoudenis van behoorlijke verantwoording.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze in de Nederduitsche, Inlandsche en Chinesche talen worden gepubliceerd en geaffigeerd, alom waar zulks gebruikelijk is.

Gegeven te Batavia, den 25 Juli 1820.

President en Leden voornd.

W. VAN HOESEN.

Ter ordonnantie van dezelve.

C. A. W. DE MAN.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het Post-kantoor te Batavia pakketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. Johanna,*	Jonker.

Waar van het paket den 9den dezer des morgens om 12 uur precies wordt gesloten.

Dito,	*Ned. Schröder,*	Betseij en Carolina.
Dito,	*Amerik. Clay,*	Hitchings.
Antwerpen,	*Ned. Delphine,*	Bollen.
Rotterdam,	*dito. Jonge Jacobus,*	Bonn.

welke in lading leggen en in den loop van deze maand zullen zeilen.

Post-kantoor te BATAVIA, *den 7den September* 1820.

De postmeester te Batavia.

C. MUIJSKEN.

Wisselkours.

BATAVIA, *den 7den September* 1820.

Op Holland, 3-m. zigt, 52 *st. H. Ct.* per *Sp. mat.*
Op Engeland, 3-m. zigt, 5 *schell.* per *dito.*
Op Bengalen, 1-m. zigt, 200 *sicca ropijen* per 100 *Sp. matten.*

*** AAN de Kaap de Goede Hoop is den 23 Junij 1820, vrouwe *C. C. Holle*, echtgenoot van den heer *L. Z. Veeckens*, van een zoon bevallen.

*** HEDEN verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapen dochter, de geliefde huisvrouw van

P. MONNEREAU.

MALANG, den 25 Aug. 1820.

*** HEDEN verloste voorspoedig van een welgeschapen Zoon *Lauretta Knops*, geliefde huisvrouw van

D. W. VAN GEEN,
1ste luit. bij 21ste batail. infant.

SAMARANG, den 30 Augs. 1820.

*** BINNEN Sourabaija, op den 1 September 1820, is KUIJP zijn vrouw bevallen van eene dochter, zijnde het zesde der presente kinderen.

*** DEN 15den dezer 's avonds 11 uur, stierf mijn oudste zoon *Herman Ludwig Wilhelm*, te Koedus in de residentie Japara, in den jeugdigen ouderdom van 26 jaren, hetwelk ik hiermeede aan mijne vrienden bekend make.

H. J. A. SACK.

*** Met leedwezen maken de teekenaars het overlijden bekend van *Willem van Rees*, geëmploijeerd ter Lands-Drukkerij; als ook van deszelfs huisvrouw *Francina van Rossem*.

J. E. NIEMANN,
G. V. D. STORM.
Testamentaire Executeuren.
Mede uit naam der gezamenlijke Geëmploijeerden.

BATAVIA, 20 *en* 21 *Augustus* 1820.

*** HEDEN des avonds ten 11 uren, overleed alhier tot droefheid zijner vrienden, in den ouderdom van twee en dertig jaren, *Louis Schneider*, geboren te Nijmegen, in leven majoor van het regement huzaren nº. 7. Zijn verlies wordt algemeen betreurd door een ieder die hem gekend heeft.

KAMPEMENT RIJSWIJK bij BATAVIA, *den* 21 *Augustus* 1820.

J. B. CLEERENS.
Onder-inspecteur der administratie in de 1ste groote militaire afdeeling.
PERIE.
Ritmeester instructeur bij het regement huzaren nº. 7.

*** De ondergeteekende geven hiermede aan vrienden en bekenden kennis, dat hunne oudste dochter, na eene ziekte van omtrent 8 dagen, in den ouderdom van iets meer als 17 jaren, is overleden op den 18 Augustus 1820.

P. DE GIJGER, *1ste kapt. der artillerie en construkteur.*
R. DE VILAIR.

*** OP den 22 Augustus overleed te Samarang, de wel-edel gestrenge heer *Adriaan Klinkert*, in leven secretaris bij den resident van Japara & Joana.

H. OUDHOFF.

*** HEDEN overleed alhier aan eene uitteerende ziekte, mijn geliefde dochter *C. L. F. Schneitman* weduwe *Wildt*, in den ouderdom van 35 jaren, 7 maanden en 23 dagen.

R. F. ENGEL.
Wed. *Schneitman.*

GRISSEE, *den* 26 *Aug.* 1820.

*** HEDEN overleed alhier mijne geliefde echtgenoot *Adriana Henrietta van Leeuwen*, in den ouderdom van circa 30 jaren.

WELTEVREDEN, *den* 5 *September* 1820.

LANGE.
Barakkemeester der eerste groote militaire afdeeling.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te vorderen hebben van, of wel verschuldigd zijn aan den boedel van den thans afwezigen Chinees *Tan Tjongko*, worden bij deze uitgenoodigd, om daarvan binnen den tijd van zes weeken, aangifte en betaling te doen, aan den ondergeteekenden, die met en benevens de leden in het Kollegie van Boedelmeesteren der Chinesche en andere onchristen sterfhuizen *Lim Hoaijtek* en *Oeij Sang*, tot curator in voorn. boedel door president en leden in den Raad van Justitie alhier, benoemd is.

BATAVIA, *den* 7 *September* 1820.

C. A. W. DE MAN.
Griffier bij voorn. Raad.

Advertentie.

ALLE degenen, die iets te vorderen hebben van, of wel verschuldigd zijn aan den boedel van den thans afwezigen Chinees *Louw Aijien*, worden bij deze uitgenoodigd, om daarvan binnen den tijd van zes weeken aangifte en betaling te doen, aan den ondergeteekenden, die met en benevens de leden in het Kollegie van Boedelmeesteren der Chinesche en andere onchristen sterfhuizen *Lim Hoaijtek* en *Oeij Sang*, tot curator in voorn. boedel door president en leden in den Raad van Justitie alhier, benoemd is.

BATAVIA, *den* 7 *September* 1820.

C. A. W. DE MAN.
Griffier bij voorn. Raad.

Advertentie.

JOHANNES HOMMES, geïntentioneert zijnde binnen weinige maanden deze kolonie te verlaten, heeft tot zijne generale gemagtigden, aangesteld de heeren *L. Heukevlugt*, *J. B. Meijer* en *Groenewald*. Die iets van hem te vorderen heeft, of van hem verschuldigd is, adresseere zich tot ontvangst en betaling aan gemelde heeren.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te pretenderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den majoor van het regement huzaren nº. 7, *Louis Schneider*, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, aan de ondergeteekende kommissarissen.

KAMPEMENT RIJSWIJK bij BATAVIA, *den* 25 *Augustus* 1820.

J. B. CLEERENS.
Onder-inspecteur der administratie in de 1ste groote militaire afdeeling.
PERIE.
Ritmeester instructeur bij het regement huzaren nº. 7.

Bekendmaking.

DE ondergeteekende, binnen kort na Europa terugkeerende, noodigt alle diegeenen welke iets van hem te vorderen hebben, of verschuldigd mogen zijn, hier van opgave of betaling te doen voor ultimo October aanstaande.

ENGELBERGH.

BATAVIA, 26 *Augustus* 1820.

Advertentie.

DEGENEN welke iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen *Johan Christoffel Kloeg*, gelieven daarvan opgave te doen, aan deszelfs executeuren *P. E. Nijland* en *D. H. Stephan*, van heden af tot ultimo September aanstaande. Wordende tevens een ieder, welke eenige maten, gewigten, enz., aan wijlen gemelde *Kloeg*, ter aanmaking als anderzints mogte hebben afgegeven, verzocht zich deswegens aan een der executeuren in dezen te addresseren.

BATAVIA, *den* 29 *Aug.* 1820.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te pretenderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan de boedel van wijlen *Pieter Gragten*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken van heden gerekend, aan den ondergeteekende agent der Samarangsche weeskamer.

W. E. BERKHOLST.

SOURABAIJA, *den* 26 *Aug.* 1820.

ALL persons having any claims on the Estate of the late Captain *James Robson*, Mariner, are requested to make the same known to Mr. *George Haswell*, of the firm of *Miln, Haswell & Co.* Executor named in the will of the Deceased, on or before the 1st October next; and all persons indebted to the said Estate, are requested to settle the same without delay.

Advertentie.

KOMMISSARISSEN in den boedel van den 2de luitenant *Hofman*, van het bataillon infanterie nº. 19, op den 24 Augustus in het hospitaal te Simpang overleden, verzoeken al degenen die eenig regt op de nalatenschap vermenen te hebben, zich binnen den tijd van zes weken na de plaatsing dezes te melden aan voornoemde kommissarissen.

W. L. J. DE JAIR, *kapt.*
L. WIRSCH, *2de luit.*
Beide van het 20ste bataillon infanterie.

SOURABAIJA, 2 *Sept.* 1820.

Advertentie.

DIE iets te vorderen heeft dan wel verschuldigd is, aan wijlen de heer *J. F. Seena*, gelieve opgaaf of betaling te doen, voor den 15 September, aan den teekenaar; gelijk een iegelijk, waarvoor hij borg mogt zijn gebleven, zich in dien tusschen tijd van andere gelieve te voorzien.

H. P. SEENA.

BATAVIA, *den* 30 *Aug.* 1820.

Advertentie.

DIE iets te vorderen heeft dan wel verschuldigd is, aan wijlen de heer *J. J. Govert*, gelieve opgaaf of betaling te doen voor of op den 20sten September aanstaande, aan den teekenaar; gelijk een iegelijk waarvoor hij borg mogt zijn gebleven, zich in dien tusschentijd van andere gelieven te voorzien, als daarna dezelve vervallen beschouwende.

H. P. FRANSZ.

BATAVIA, 21 *Augustus* 1820.

Advertentie.

DIE iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn aan wijlen *Willem van Rees* of deszelfs huisvrouw *Francina van Rossem*, overleden te Batavia, adresferen zich bij de Testamentaire Executeuren voor half September 1820.

J. E. NIEMANN,
G. V. D. STORM.

Advertentie.

DE ondergeteekende voornemens zijnde tegen den 18 dezer maand het eiland te verlaten, informeert hiervan bij deze alle de daarbij belanghebbenden.

BURIJ, *2de luit.*

WELTEVREDEN, *den* 6 *Sept.* 1820.

Advertentie.

DE ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat hij vermits zijn vertrek naar Europa, bij zijn gemagtigden den heer *J. G. Hartman*, tot mede-gemagtigden aangesteld heeft den heer *A. J. Bik.*

A. A. GOOSSENS.

BATAVIA, *den* 1 *Sept.* 1820.

Advertentie.

DIE iets te pretenderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den wel-edel gestrenge heer *Adriaan Klinkert*, in leven secretaris bij den resident van Japara & Joana, worden verzocht daar

van opgave te doen voor en tot ultimo October dezes jaar, aan den ondergeteekenden executeur in gemelden boedel.

H. OUDHOFF

JAPARA, *den* 23 *Aug.* 1820.

Advertentie.

ALLE degenen welke iets te pretenderen hebben, van den boedel van wijlen *Arnolda Aletta Reeper*, weduwe wijlen *Hendrik Hillebrink*, en voorheen weduwe van Mr. *G. Hemmij*, gelieven daarvan binnen de tijd van een maand opgave te doen, ten kantore van den notaris *Klaas Huijnis.*

NICOLAAS ENGELHARD.

Testamentaire executeur.

BATAVIA, *den* 5 *Sept.* 1820.

Advertentie.

DE ondergeteekende als procureur ontslagen zijnde, en binnen kort naar Europa vertrekkende, verzoekt allen die ten zijne kantore nog papieren liggende, of uitstaande zaken met hem hebben, binnen den tijd van zes weken zich bij hem ter afdoening te melden. Dezelve heeft tot zijne gemagtigden aangesteld de heeren *C. F. Cramer* en *R. Scott.*

F. A. C. VAN NICOLET DE REUTER.

SAMARANG, *den* 1 *Sept.* 1820.

DE ondergeteekende naar Europa terug keerende, verzoekt alle zijne debiteuren en crediteuren binnen 14 dagen met hem te liquideren.

VAN RIJN,

1ste luit. 19 bat. inft.

WELTEVREDEN, *den* 7 *September.*

Vendu Advertissementen.

Door Vendumeesters zullen de volgende Venduties worden gehouden, als:

Op Maandag den 11den September.

VOOR het sterfhuis van wijlen major *Schneider*, staande in de Campement te Rijswijk, van reij en trek paarden, rijtuigen, huismeubelen, jagt geweeren, enz.

Op Dingsdag den 12den September.

VOOR de woning van de heer *W. A. van den Heuvel*, staande op de Voorreij, voor rekening van de heer *J. D. Velthuisen* door deszelfs gemagtigdens, van een wagen, bendij paarden, meubelen, boeken, en het geen verder ter verkoping zal worden gebracht.

En precies om 10 uuren.

Ten overstaan van eene commissie van wege het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië, de 53 aan *Souw Kongko*, toebehoorende vastigheden vide edictale citatie van den Eerste Deurwaarder van voorm: Hoog Gerechtshof, geannonceert in de courant nº. 34, 25, en 36, met aanmerking dat de daar bij vermelde perceelen nº. 33, en 34, te zamen worden verkocht.

Zijnde de belendingen enz. op het Vendu kantoor te zien.

Op Woensdag den 13den September.

IN de thuin van de heer *Muller*, staande te Rijswijk, van fraije huismeubelen, zilver en- glaswerken, wagens, paarden, enz. volgens catalogus.

Op Donderdag den 14den September.

IN de thuin van de heer *Matak*, staande te Rijswijk, van fraaije meubelen, pleet en zilver werken, glas en cristalewerken, porcelainen, paarden, rijtuigen, tuigen, goede slaven, en een partij materialen, en wat verder ten dage der verkoop zal worden gepresenteerd.

Op Vrijdag den 15den September.

TEN overstaan en voor de woning van den Deurwaarder van den Raad van Justitie te Batavia, staande op de Tijgersgragt, bij wege van executie agterhaalde goederen, bestaande in wagens, paarden, huismeubelen, en andere goederen meer toebehoorende aan den Chineesen *Lim Jimko*, en *I-O Kiemseeng.*

Advertentie.

IN het laatst van deze of het begin van de aanstaande maand, zal voor rekening des boedels van wijlen *Jan Velthuijzen* verkoping worden gehouden van eenige overgeblevene meubilaire goederen en lijfeigenen, nader nominatief te melden, alsmede het landgoed genaamd Tjiloar zijnde.

Eerstelijk. Zeker stuk land genaamd Tjiloar, bebouwd met een nieuwe steene woonhuis, combuis, dispens en bijgebouwen de restanten van het oude afgebroken huis, combuis, dispens, pakhuis van steenen, slave vertrekken van planken, een nieuwe stal en twee lombongs en speelhuis, alle met pannen gedekt, staande en gelegen tusschen 11 en 14 uurgaans zuidwaards buiten deze stad in het oosterveld het 21ste deel van het blok L, sub no.

Ten tweede of laatstelijk. Zeker twee gedeeltens uit de meerder partij van de landen Caum Pandak en Kampong-baroe, reeds te zamen getrokken en tot een gemaakt, gelegen zuidwaards buiten deze stad in het oosterveld het 21ste deel van het blok L, sub no. 219.

Waarvan de belendingen enz. op het Vendu-kantoor te zien zijn, zullende de overtenemer inventaris der meubilaire goederen, de hoeveelheid der overtenemen padij als ook de landschuld n, benevens de koop conditien nader en bij tijds aan het Vendu-kantoor worden bezorgd en aldaar ter visie leggen.

Advertentie.

IN het laast van de maand September, zal door de desolate boedel kamer ten overstaan van een kommissie uit de Raad van Justitie, per publieke vendutie worden verkogt, een prauw wankang en een daar in zijnde ijzer kanon, zoo als het zelve is leggende op de modder voor Moeara Heemraad, toebehoorende aan den insolvente boedel van wijlen den Chinees *Tio Hiankie.*

Te huur of te koop.

HET huis en grond gelegen te Sourabaija in de Kalie-maas, zijnde voormaals bewoond door den heer *Crozier*; te bevragen bij de heeren *Jessen & Trail* jr. aldaar.

BATAVIA, *den* 23 *Augustus* 1820.

Te koop.

EEN zeer modern woonhuis, met dies stalling, dispens en slavenvertrekken, staande in de Ko straat, op een zeer aannemelijke voorwaarde, te bevragen bij

ENGELBERGH.

BATAVIA, *den* 26 *Augustus* 1820.

Te koop.

OP voordeelige voorwaarden, de TUIN op Rijswijk, toebehoorende aan *van der Kaa, Haste & Co.*

For Sale.

ON advantageous terms, the HOUSE or GARDEN, at Ryswyk, belonging to *Van der Kaa, Haste & Co.*

Uit de hand te koop.

EEN huis en grond gelegen aan Zeestrand, des verkiezende voor afbraak; alsmede een tuin beplant met vele vruchtboomen, bebouwd met een huis met pannen gedekt, gelegen aan de weg van Anké; en het land Tjikienie met een makassaarsch huis, te bevragen bij *W. van Hoesen.*

Advertentie.

BIJ *Leps & Co*, in de binnen Nieuwpoortstraat, te bekomen de ondervolgende goederen; als. hollandsche roode wijn, madera en rijnsche-wijn, cognac-brandewijn, genever, ligt bier op bottels, azijn, saladeolij, etc., lakens, kasemieren, neteldoeken, gaas, linnen, tafellakens, handschoenen, hoeden, pettjes, laarzen, etc., voorts Chinsura sigaren, snuif, proppen, jagtgeweren, hagels, kruit, astralia-lampen, lampglazen en pitten, marocco-leder, wagenband, tafel- en thee-serviesen, glaswerken, meubelbeslag, schrijfbehoeftens etc. etc.

Advertentie.

IN het magazijn van de heeren *van Riick, Prediger & Co.*, naast hun negotiehuis in de binnen Nieuwpoortstraat, zijn te bekomen Westphaalsche hammen, genever in heele kelders, fraije glaswerken, jagtgeweren en pistolen, aangebragt per het schip BETSEY & CAROLINA, kapt. *C. Schröder*, alsmede een fraaij assortiment van vele andere goederen.

BATAVIA, 24 *Augustus* 1820.

JUST RECEIVED,

AND FOR SALE BY THE SUBSCRIBER,

THE

HISTORY

OF THE

INDIAN ARCHIPELAGO,

By JOHN CRAWFURD, *F. R. S.*

Late British Resident

AT THE COURT OF THE SULTAN OF JAVA.

WITH MAPS AND ENGRAVINGS,

In Three Volumes.

ROBERT ADDISON,

Great Malacca-street.

Batavia, 22 *Aug.* 1820.

Advertentie.

BIJ *Gouw Seengko*, op de Piesang-passer, zijn voor kontante betaling te bekomen de ondervolgende goederen als

Zoet m lks- en komijne- kazen, à *f* 16, zoomede alle zoorten van dranken, voor civiele prijzen.

For Sale by John Wright, *No.* 1, *Great-river-street, W. S.—fresh invoices of EUROPE GOODS, consisting of*

LADIES' and Gentlemen's Riding Saddles—Bridles—Whips—Martingales—Curry Combs and Brushes—Saddle Cloths—Morocco Skins—Plated Ware, consisting of Spoons, Knives and Forks—Pencil Cases—Purses—silk, cotton, and leather Ladies' and Gentlemen's Gloves—Hats and Caps—Shoes—Umbrellas—Parasols—Hams—Cheeses—Biscuit—Beer—Wines—Cogniac—Schedam—Hyson and Souchong Teas—Sugar Candy, &c. &c.

Advertentie.

DE ondergeteekende heeft te koop, een fraaij assortiment Britsche manufactures, onlangs met het schip UNITY, van Londen aangebragt, bestaande in muslins, shals, kousen, dames- en heeren-zadels, superfijne lakens voor dames, kastoor-hoeden, vierkante spiegels, glazen kroonen, patent muurstolpen, plated waren met zilver ornamenten, ijzer en staal, Engelsch carricles, claret- en madera-wijn, beste cognac-bran-

dewijn in vaten en zeer goede pale-ale in bottels, alles volgens factuurs-prijs.
ROBERT THORNTON.
N°. 35 *Grootmalakkastraat.*

The undersigned has for Sale, just arrived by the Ship UNITY, *a fine assortment of BRITISH MANUFACTURES, consisting of*

MUSLINS — Shawls — Hosiery — Ladies' Cloth — Beaver Hats — Pier Glasses — Splendid Glass Chandeliers and Patent Brackets, with painted Shades — a great variety of Plated Goods, with silver ornaments — Steel and Iron, in small bars — English Curricles — Claret and Madeira Wines — Real Cogniac Brandy, in casks — and fine bottled Pale Ale, which are selling at invoice prices.
ROBERT THORNTON,
No. 35, Great Malacca-street.

Advertentie.

BIJ *Barbier*, in de buiten Nieuwpoortstraat, zijn te bekomen beste javasche sigaaren bij het kistje.

Te koop.

EEN bekwame kokin en haar man; informatie op de Drukkerij.

Te koop.

VERSCHE boter van Tjilodon, bij *Leps* op Struiswijk en in de stad.

MET het schip JESSIJ, kapitein *A. Landale*, van Bengalen, zijn de volgende goederen aangebragt en bij *A. L. Forestier & Co.* op de Groote-rivier n°. 9, te bekomen:

14 kisten Patnasche opium.
100 balen goenij-zakken.
34 vaatjes best gezouten vleesch, spek en tongen.
120 pikols gambir.
90 balen canvas.
9 balen zeilgaren.
900 zakken tarwe.
100 zakken gram (katjang.)
10 pijpen cognac.
50 pikols zeep.
4 kisten versche Italiaansche Macaroni.

BY the Ship JESSY, Captain *A. Landale*, from Bengal, the following Articles are offered for Sale by *A. L. Forestier & Co.* No. 9, Great-river-street.

14 Chests Patna Opium.
100 Bales Gunny Bags.
34 Kegs Prime Beef, Pork and Tongues.
120 Piculs Gambier.
90 Bales Canvas.
9 Bales Twine.
900 Bags Wheat.
100 Bags Gram.
10 Pipes Cognac Brandy.
50 Piculs Soap.
4 Boxes fresh Italian Macaroni.

Advertentie.

BIJ den kapitein *Chauvassaignes*, ten huize van den heer *J. Schaider*, zijn facturs-gewijze te bekomen de ondervolgende goederen, pas aangebragt van Marseille, met het Fransche schip L'ESPERANCE; als, beste medoc wijnen op vaten, dito in kistjes en halve dito, beste witte fijne wijnen in dito, muskaat- frontignac- en champagne-wijnen, cognac brandewijn, Marseilsche zeep, marmeren steen vloeren, vruchten op brandewijn, worsten, parfumerien, en meer andere goederen.
BATAVIA, *den 1 Sept.* 1820.

Advertentie.

BIJ de heeren *Deans, Scott & Co.*, zijn door het Nederlandsche schip BARONESSE VAN DER CAPELLEN, aangebragt de volgende goederen, als: Patnasche en Benares opium, tarwe, beste Schiedamsche genever, in heele kelders, superieure gonij zakken, zeep in kisten, Chinsurasche sigaren in papier en kanasters, stuk goederen geassorteerd, een rijtuig, een bendij en menigvuldige andere goederen. Het bovengemelde schip zal binnen kort vertrekken naar Antwerpen, voor vracht en passagiers zich te addresseren aan de gemelde heeren, of aan den heer *S. van Caneghem*, Armateur.
BATAVIA, *den 1 Sept.* 1820.

Te koop.

BIJ *Leps & Co.*, in de binnen Nieuwpoort straat, pas aangebrachte vruchten op brandewijn, olijven kappers ect., beste cognac, en 1ste soort Chinsurah sigaren, nog te bekomen beste madera en rodewijnen van *Ellinkhuizen*, genever op kelders, curasfau bitter, bitter, lakens, hoeden ect. ect.

Te koop.

BIJ *A. L. Forestier & Co.* n°. 3 Groote-rivier, de volgende goederen, aangebragt met het schip UNITED STATES: Levantsche opium, meel, beschuit, rozijnen, kaas, hammen, seltzer-water en stokvisch.

BY the ship UNITED STATES, Captain *Hutchings*, from Baltimore, the following Articles are offered for Sale by *A. L. Forestier & Co.* No. 3, Great-river-street, viz:

Turkey Opium.
Flour.
Bread and Crackers.
Raisins.
Cheeses.
Hams.
Seltzer Water.
Cod Fish.

Advertentie.

BIJ *Toland*, n°. 8, Groote-rivier, zijn te bekomen, spermaceti kaarsen, eau de cologne, hoeden, wijnen van onderscheidene kwaliteit, salade-olie, tabak, liqueur, scheeps-blokken, groene verf, heeren hembden.

Advertentie.

TEN kantore van de heeren *Romswinckel & Brandt*, zullen aanstaande Maandag ter bezigtiging en te koop liggen, de facturen der goederen, aangebragt met het Nederlandsche schip CHRISTINA BERNARDINA, kapitein *H. F. Zeijlstra*, bestaande in wijnen, provisien en diverse manufactuurs goederen.
BATAVIA, *den 7 Sept.* 1820.

Passage,
Naar Antwerpen.

HET gekoperd snelzeilend schip DELPHINA, kapt. *J. Boelen*, fraaij en gemakkelijk ingerigt voor passagiers, vertrekt 5 september, adres bij *Colville, Jutting & Co.*

Freight or Passage,
To Samarang and Sourabaja.

THE Brig ADVENTURE, Captain *Wylie*, will sail on or before the 15th, — apply to *Miln, Haswell & Co.*

Passagie naar Engeland en Holland.

MET het snelzeilend Engelsch schip CLAUDINE, Kapitein *Welsh*, zal in den loop der maand september aanstaande zeilen, en is zeer geschikt tot het overvoeren van passagiers: adres aan de heeren *Deans, Scott & Co.* te Batavia.
De *Claudine* zal de Kaap de Goede Hoop aandoen.

Voor vracht en passage,

NAAR ROTTERDAM, met het extra snelzeilende gekoperde schip ARINUS MARINUS, kapitein *A. Langerveldt*, groot cirka 600 lasten, waarvoor reeds het grootste gedeelte der lading in gereedheid ligt; zal in het begin der aanstaande maand October een aanvang met laden maken, en is bijzonder ruim en luchtig ingerigt tot het overvoeren van passagiers; addres bij *van Rijck, Prediger & Co.*
BATAVIA, *den 9 Sept.* 1820.

Wissels op Holland.

TE bekomen bij *Colville, Jutting & Co.*

Wissels op Nederland.

VERKRIJGBAAR bij *van Rijck, Prediger & Co.*
BATAVIA, 26 *Augustus* 1820.

Narichten

WORDEN door den ondergeteekende zeer vriendelijk verzocht, wegens het leven of dood, van den heer *Philip Joseph Galler* of *Gallez*, of van deszelfs famille; zijnde dien heer te Berbice in de West-indiën geboren, en in den jare 1781, uit Holland met het schip SCHAGEN naar herwaarts overgekomen. Dezelve was den 30sten Juni 1801 te Samarang in burgerlijke betrekking nog aanwezig.

Indien genoemde heer *Galler* of *Gallez*, of deszelfs famille, zich per monde of schrifte bij den teekenaar vervoegd, kunnen dezelve de beste informatie bekomen, over een hem te beurt gevallen erfdeel in de Berbice.
BATAVIA, *den* 23 *Augustus* 1820.
J. F. TRENSTOWSKIJ.

DE ondergeteekende heeft zijn kantoor verplaatst in de buiten Nieuwpoort-straat, over het huis van de heer *Fährman*.
BUSSINGH, *notaris*.

Advertentie.

A. L. *Forestier & Co.*, hebben hun negotie-huis verplaatst in n°. 3 Groote-rivier; laatstelijk geoccupeerd geweest door de heeren *van der Kaa, Haste & Co.*

A. L. Forestier & Co. beg to inform the Public, that their Counting-house is removed to the Stores lately occupied by Messrs. *van der Kaa, Haste & Co.* at No. 3, Great-river-street.

ALGEMEENE VERGADERING in de societeit *de Harmonie*, te Rijswijk, op Maandag den 11 September 1820, 's avonds ten half-zeven ure.
SAMPSON, *secretaris*.

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.